

Landelijke Klachtencommissie voor het openbaar en het algemeen toegankelijk onderwijs

(mr. J.P.L.C. Dijkgraaf, mr. N. Gunes, J. Toes sr.)

Uitspraaknr. 02.022

Datum:

8 augustus 2002

Bevoordeelde opstelling van de directie naar aanleiding van een klacht over een leerkracht; klacht ongegrond; primair onderwijs.

De klacht

Een moeder klaagt over de opstelling van de directie naar aanleiding van door haar geuite verontrusting over het gedrag van een leerkracht. Zij wijst er hierbij op dat de directie:

- vanaf het begin achter de leerkracht is gaan staan;
- haar verontrusting met het hele team heeft besproken;
- het verslag van een gesprek met haar en de vertrouwenspersoon heeft willen aanpassen;
- de leerkracht niet heeft aangespoord het gesprek met klaagster en vertrouwenspersoon aan te gaan;
- het vertrouwen in de vertrouwenspersoon heeft opgezegd, waardoor de moeder buiten spel is komen te staan.

De visie van partijen

De moeder vertelt dat haar dochter met haar klasgenoten tijdens het project Water onder de douche had gespeeld. De leerkracht heeft toen foto's van hen had gemaakt. De moeder was hierdoor verontrust en heeft de leerkracht gevraagd of hij inderdaad foto's had gemaakt. Deze erkende dat. Er werd haar verteld dat dergelijke foto's altijd werden genomen als het project over water werd uitgevoerd. In dezelfde tijd kreeg de moeder van haar dochter een aantal andere zaken te horen over het gedrag van de leerkracht die haar verontrustten. De moeder heeft drie gesprekken met de directie gevoerd om haar verontrusting uit te spreken. De directie heeft de zaak vervolgens met de leerkracht besproken. De moeder had het gevoel dat de directie meteen achter de leerkracht ging staan. Later heeft de vertrouwenspersoon op verzoek van het bevoegd gezag met de moeder een gesprek gevoerd. Naar aanleiding hiervan heeft de vertrouwenspersoon een gesprek georganiseerd met de moeder en de directie. De moeder voelde zich tijdens dit gesprek serieuzer genomen. Dit werd echter tenietgedaan toen de directie het verslag van het gesprek zodanig wilde aanpassen dat er geen sprake meer was van een serieuze behandeling. De moeder en de vertrouwenspersoon zijn daar dan ook niet op ingegaan. De directie heeft tegen de moeder gezegd de kwestie met het team te hebben besproken. De moeder vertelt dat het de bedoeling was dat de zaak zou worden afgerond met een gesprek tussen de vertrouwenspersoon en de leerkracht en in latere instantie wellicht met haar erbij. De leerkracht heeft dit gesprek echter afgezegd toen hij het verslag van het eerdere gesprek had gezien. Hij heeft de vertrouwenspersoon verweten niet objectief te zijn. Volgens de moeder heeft de directie zich laten manipuleren door de leerkracht. De moeder wijst erop dat de directie vervolgens zelf het vertrouwen in de vertrouwenspersoon

heeft opgezegd en dat aan het bevoegd gezag heeft gemeld. De moeder is hierdoor buitenspel gezet.

De directie ontkent dat zij de verontrusting van de moeder niet serieus heeft genomen. Zij heeft drie gesprekken met haar gevoerd. Omdat na deze gesprekken ook de zorg van de directie groot was, achtte zij het noodzakelijk om er met de leerkracht over te spreken. Op grond van dit gesprek is de directie tot de conclusie gekomen dat de vrees ongegrond was. De directie bestrijdt dat ze de zaak met het hele team van de school heeft besproken. Wel heeft ze nog voor de zomervakantie in de staf aan de orde gesteld of de directie in deze kwestie juist had gehandeld.

De directie was er van uitgegaan dat de zaak na het laatste gesprek met de moeder was afgerond. Zij was dan ook verbaasd toen zij nogmaals werd benaderd voor een gesprek. De directie ging ervan uit dat de vertrouwenspersoon de rol van bemiddelaar had. Zij hoopte dat na het gesprek de neuzen weer in dezelfde richting zouden staan en dat er weer wederzijds vertrouwen was. Daarom wilde ze dat het verslag van het gesprek door alle betrokkenen kon worden onderschreven.

In het verslag stonden enkele zaken die de directie anders had gezegd alsmede enige onduidelijkheden. De directie heeft daarom enkele aanpassingen voorgesteld. De vertrouwenspersoon heeft laten weten dat de opmerkingen niet zullen worden verwerkt, maar als bijlage aan het verslag worden toegevoegd. Dat paste echter niet in het uitgangspunt van de directie om de zaak op een voor alle betrokkenen bevredigende manier af te sluiten. Zij heeft toen een afspraak gemaakt voor een gesprek tussen de vertrouwenspersoon en de betrokken leerkracht. Na lezing van het verslag wilde de leerkracht echter geen gesprek meer. Hij had geen vertrouwen meer in onpartijdigheid van de vertrouwenspersoon. Hij voelde zich daarnaast beledigd door een passage in het verslag waarin de vertrouwenspersoon stelde dat hij vanwege zijn homoseksualiteit wellicht nog meer dan anderen op zijn hoede moet zijn ten aanzien van zijn gedragingen naar kinderen toe om juist niet de schijn tegen zich te krijgen. De directie heeft er bij de leerkracht op aangedrongen toch het gesprek aan te gaan, maar heeft hem daartoe niet gedwongen.

De directie heeft door het verloop van de procedure het vertrouwen in de onpartijdigheid van de vertrouwenspersoon verloren.

Met betrekking tot het voorstel tot mediation merkt de directie op dat dit haar een reële optie leek gezien de ontstane situatie waarin de directie en de vertrouwenspersoon teveel partij waren geworden om nog te pogen de moeder en de leerkracht bij elkaar te krijgen.

Overwegingen van de Commissie

De moeder klaagt over de opstelling van de directie naar aanleiding van de door haar geuite verontrusting over het gedrag van een leerkracht. Volgens de moeder is de directie vanaf het begin achter de leerkracht gaan staan.

Geoordeeld moet worden dat uit niets is gebleken dat de directie vanaf het begin achter de leerkracht is gaan staan. Zij heeft de moeder serieus genomen en heeft drie gesprekken met haar gevoerd. Na deze gesprekken was de directie inmiddels ook verontrust geworden en heeft zij met de leerkracht gesproken en hem op een enkel punt aangesproken op zijn handelen. Daarnaast heeft de directie haar handelen achteraf ook nog getoetst bij het kernteam.

Dit alles geeft er blijk van dat de directie de moeder wel degelijk serieus heeft genomen. Dat de directie er na het gesprek met de leerkracht van overtuigd was dat er geen reden voor verontrusting was, doet daar niet aan af.

Met betrekking tot het verwijt van de moeder dat de directie haar verontrusting met de

leerkracht heeft besproken merkt de Commissie op dat zij het niet meer dan noodzakelijk vindt om het verhaal van de moeder bij de leerkracht te verifiëren. Om te kunnen oordelen dient de directie ook de visie van de leerkracht te kennen. Daarnaast biedt het informeren van de leerkracht hem de mogelijkheid om te reflecteren op zijn handelen en dit eventueel bij te stellen.

Geconstateerd moet worden dat de moeder, directie en leerkracht er in dit stadium (voor de zomervakantie) van uit gingen dat de zaak daarmee was afgehandeld. De moeder had weliswaar nog met het bevoegd gezag gesproken, maar had aangegeven dat zij niet wilde dat dit de zaak oppakte.

Het is daarom begrijpelijk dat door de inschakeling door het bevoegd gezag van de vertrouwenspersoon het zeker voor de directie en de leerkracht als een verrassing kwam dat de zaak na een half jaar weer op tafel kwam.

De vertrouwenspersoon heeft aangegeven dat zij zich vanaf het begin als intermediair/bemiddelaar heeft opgesteld en in dat kader een gesprek met de moeder, directie en leerkracht wenste.

Vanuit deze rol heeft zij een gesprek georganiseerd met de moeder en de directie.

De Commissie constateert dat de vertrouwenspersoon en de moeder en de directie met een verschillend uitgangspunt aan het gesprek zijn begonnen. De directie dacht dat het gesprek een afsluiting van de procedure zou zijn. De vertrouwenspersoon en de moeder zagen het gesprek als het begin van een proces waarbij ook (de rol van) de leerkracht nog moest worden betrokken.

Door de diverse uitgangspunten zijn partijen ook verschillend gaan aankijken tegen de status van het verslag van dit gesprek. De directie zag het als een eindverslag van een bemiddeling en verwachtte daarom een versie waar iedereen zich in kon vinden en dat in ieder geval geen basis kon zijn voor nieuwe misverstanden. Daarom heeft zij enkele aanpassing aan het verslag voorgesteld. De moeder en de vertrouwenspersoon wilden de aanpassing niet in het verslag integreren omdat ze volgens hen niet als zodanig tijdens het gesprek aan de orde waren geweest.

De Commissie is van oordeel dat een gespreksverslag, zeker als dit het vertrekpunt van een bemiddelingstraject is, duidelijk en voor alle partijen aanvaardbaar moet zijn. Het verslag hoeft niet de letterlijke bewoordingen van betrokkenen te bevatten. Als de door een deelnemer gesproken of de door de verslaglegger gebruikte woorden onduidelijk zijn, misverstanden kunnen oproepen of niet goed weergeven wat iemand bedoelde te zeggen, moet het mogelijk zijn het verslag op die punten aan te passen en daarmee te verbeteren.

De vertrouwenspersoon heeft de directie het verslag toegestuurd en daar uitgenodigd inhoudelijke onjuistheden te corrigeren. De directie heeft hiertoe enkele voorstellen gedaan. Geoordeeld moet worden dat de voorgestelde aanpassingen van de directie niet van dien aard waren dat ze niet in het verslag konden worden verwerkt. Door dit echter te weigeren en de aanpassingen als bijlage aan het verslag toe te voegen hebben de vertrouwenspersoon en de moeder er voor gezorgd dat het verslag niet door alle deelnemers van het gesprek werd gedragen en partijen tegenover elkaar werden geplaatst. Dat mag bij een bemiddelingstraject nooit de bedoeling zijn. Als gevolg hiervan was de vertrouwenspersoon niet meer onomstreden.

De Commissie kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de vertrouwenspersoon in het onderhavige traject geen goede scheiding heeft aangebracht tussen de twee mogelijke rollen van een vertrouwenspersoon: onafhankelijke bemiddelaar of ondersteuner van de moeder. De vertrouwenspersoon heeft aangegeven vanaf het begin een rol van bemiddelaar te hebben voorgestaan.

Niettemin kan op grond van het verslag van de vertrouwenspersoon van het gesprek worden geconstateerd dat de vertrouwenspersoon door haar uitspraken in ieder geval de indruk wekte zich aan de kant van de moeder te scharen of zelfs reeds een oordeel over de klacht te hebben. Zo heeft zij de woorden "onaanvaardbaar" en "onverantwoord" gebruikt in relatie tot het maken van foto's van kinderen onder de douche en heeft ze gesteld dat de zaak niet is afgehandeld voordat er een gesprek tussen de moeder en de leerkracht heeft plaatsgevonden. Dat laatste is echter niet aan de bemiddelaar om te bepalen, maar aan partijen. Daarnaast heeft de vertrouwenspersoon blijkens haar verslag gezegd dat de leerkracht vanwege zijn homoseksualiteit 'misschien nog meer dan anderen op zijn hoede dient te zijn ten aanzien van zijn gedragingen naar kinderen om juist niet de schijn tegen zich te krijgen'. Doordat niet duidelijk is welke schijn de leerkracht tegen zich kan krijgen, is de zin enigszins cryptisch. Hoe onbedoeld wellicht, kan in de zin de suggestie worden gelezen dat homoseksualiteit een risicofactor is bij het omgaan met kinderen, een stelling die de Commissie niet onderschrijft. Zij kan zich goed voorstellen dat de leerkracht aanstoot aan de zin heeft genomen.

Geoordeeld moet worden dat de directie en de leerkracht door de onduidelijke opstelling van de vertrouwenspersoon terecht hun twijfels konden hebben over de (voor een bemiddelaar vereiste) neutraliteit van de vertrouwenspersoon in deze zaak. De keuze om het vertrouwen in de vertrouwenspersoon op te zeggen is daardoor een legitieme beslissing geweest. Het is in dit kader alleszins te billijken dat de directie in het verlengde van het opzeggen van het vertrouwen de leerkracht niet heeft aangespoord toch een gesprek met de moeder en de vertrouwenspersoon aan te gaan.

De Commissie merkt op dat de directie de moeder niet buitenspel heeft gezet door het vertrouwen in de vertrouwenspersoon op te zeggen. Zij vond de vertrouwenspersoon alleen niet geschikt om te bemiddelen tussen klaagster en de directie en de leerkracht. De moeder heeft er vervolgens zelf voor gekozen niet in te gaan op het voorstel tot mediation van het bevoegd gezag om zo het vastgelopen traject voort te zetten.

Samenvattend komt de Commissie tot het oordeel dat de opstelling van de directie na de door de moeder geuite verontrusting niet onjuist is geweest. De klacht is daarom ongegrond.

Ambtshalve merkt de Commissie op dat zij de indruk heeft dat de directie de gevoeligheid van het fotograferen van blote kinderen onder de douche niet goed heeft ingeschat. De foto's hebben in ieder geval bij de moeder grote weerstand opgeroepen. De Commissie kan zich voorstellen dat ook andere ouders vraagtekens zetten bij het fotograferen van hun kinderen onder de douche.

Geconstateerd moet worden dat de foto's van blote kinderen niet functioneel zijn in het project Water. Indien er foto's van de kinderen worden gemaakt of gebruikt kunnen daar ook foto's in het zwembad voor worden gebruikt. De Commissie zal het bevoegd gezag hierover adviseren.

Oordeel van de Commissie

Klacht ongegrond.

Advies van de Commissie aan het bevoegd gezag

De Commissie adviseert het bevoegd gezag:

1. in overleg met de vertrouwenspersoon meer helderheid over de taken, bevoegdheden en mogelijke rollen van de vertrouwenspersoon te scheppen;

2. in overleg met de school en de ouders de functie van het fotograferen van leerlingen onder de douche in heroverweging te nemen;
3. te bewerkstelligen dat de moeder spoedig de negatieven en afdrucken van de foto's van haar dochter krijgt.